

OPONENTSKÝ POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Studenti učitelství s poruchou učení
Autorka práce: Michaela Pejchalová
Vedoucí práce: PhDr. PaedDr. Anna Kucharská, Ph.D.

Předkládaná práce se věnuje aktuálnímu tématu vztahujícímu se k problematice specifických poruch učení. Konkrétně se zabývá vysokoškolským studiem u studentů s SPU. Zaměřuje se při tom na obor učitelství, což je nejen v našem, ale i v zahraničním měřítku spíše ojedinělý počin. Staví při tom na údajích získaných z rozhovorů se samotnými studenty a pohled doplňuje o výsledky dotazníkového šetření mapující názor veřejnosti na učitelství v případě osob s SPU. Přesto, že vzhledem k rozsahu výzkumného vzorku (sedmi studentů s SPU) i designu výzkumu lze mluvit spíše o sondě do dané problematiky, považuji toto téma i práci za velice přínosné. Autorce se podařilo zmapovat a upozornit na řadu zajímavých témat a situací, které mohou sloužit jako podnět pro další navazující výzkum. Mohou být také podkladem pro případné úpravy v nabídce studijních modifikací i podpůrných opatření na vysokých školách. V neposlední řadě pak mohou posloužit pro nasměrování osvětové činnosti u pracovníků vysokých škol i široké veřejnosti.

Teoretická část práce představuje analýzu zdrojů zabývajících se tématy vztahujícími se přímo k praktické části práce. Autorka jednotlivé zdroje nejen představuje, ale také analyzuje a porovnává. Práce s literaturou je precizní, přes velký počet zdrojů se autorce daří zachovávat přehlednost a jasnou strukturu. Oceňuji širší dohledané literatury – autorka zmiňuje domácí i zahraniční autory. Vychází při tom z monografií, vědeckých článků, populárně naučné literatury, diplomových prací i webových stránek univerzit a organizací. Podle mého názoru se autorce podařilo vytvořit ucelený a velmi zdařilý teoretický rámec práce.

Praktickou část práce tvoří deskriptivní typ výzkumu, jehož hlavním cílem je odpověď na otázku „Kdo je student učitelství s SPU“? Kromě hlavního cíle práce si autorka vytyčila několik výzkumných otázek zaměřujících se na dílčí výzkumné problémy (např. *Jak jedinci se specifickými poruchami učení hodnotí studium učitelství? Jaká vnímají rizika při studiu?*). Dvě z výzkumných otázek jsou zaměřeny na zjištění názoru veřejnosti na danou problematiku. Praktická část obsahuje všechny náležitě části – nechybí tak ani podrobný popis metodologie výzkumu, ve kterém se autorka zmiňuje také o jeho úskalích.

V souladu s cíli práce studentka zvolila kvalitativní typ výzkumného šetření opírající se o polostrukturovaný rozhovor se sedmi studenty oboru učitelství. Obraz o studentovi učitelství s SPU doplňuje dotazníkovým šetřením, kterého se zúčastnilo přes 350 respondentů. Získaná data z rozhovorů se studenty i z dotazníků jsou překládána přehledně, autorka nejen zjištěné údaje popisuje, ale také interpretuje. Při interpretaci výsledků zvažuje vlastnosti výzkumného vzorku a zamýšlí se i nad dalšími faktory ovlivňující podobu výsledků. Oceňuji, že autorka nemapuje pouze rizikové situace a nedostatky respondentů, ale zabývá se také jejich silnými stránkami (např. dobré verbální vyjadřování, schopnost improvizace).

Zajímavých témat otevírá v analýze dat autorka hned několik. Velmi zajímavým je např. téma přiznání se k SPU (kap. 3.3.1.4. *Jmenuji se XY a jsem dyslektik*), kterému se se studenty věnuje jak retrospektivně, tak do budoucna. V případě dotazníkového šetření považuji za zvláště zajímavé zjištění ohledně vysokého počtu respondentů (cca jedna třetina), kterým by vadil učitel s SPU.

Za stěžejní můžeme považovat kapitolu *Shrnutí*, kde autorka na základě zjištěných údajů popisuje obraz o studentovi učitelství s SPU. Neméně důležitá a zajímavá je také kapitola *Komparace empirie s teorií*, ve které svá zjištění diskutuje s odbornou literaturou. Autorka přitom postupuje dle klíčových témat, jako je např. rodina, reakce druhých lidí na člověka s SPU aj., čímž umožňuje otevřít diskusi nad konkrétními situacemi souvisejícími se studiem a profesí učitele jedinců s SPU. Přesto, že je tato kapitola opět velmi precizní, u některých témat bych doporučila podrobněji připomenout a shrnout zjištěné údaje. Nejen potvrdit nebo vyvrátit shodu s literaturou (např. str. 73 – jaké kladné stránky vyplynuly z dotazníků?)

Náměty k diskusi při obhajobě DP:

Jak autorka uvádí, vedla s participujícími studenty polostrukturovaný rozhovor. V metodologii práce však není blíže specifikována jeho struktura. Mohla by autorka popsat soubor témat, případně seznam přidružených otázek? Není zcela zřejmé, která témata byla rozvíjena záměrně a která rozvíjeli spontánně sami studenti.

Diplomovou práci považuji za velmi zdařilou. Práce splňuje nároky kladené na diplomové práce, a proto ji doporučuji k obhajobě.

V Praze 9.1.2015

Mgr. Klára Špačková, Ph.D.